

Gestió ambiental > Contaminació |

CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA A SANT FELIU DE LLOBREGAT (2007)

Arnau Urgell - Mercè Mauri

La proposta d'utilitzar residus orgànics i llots de depuradora com a combustible alternatiu a la cementera de Sant Feliu de Llobregat (el Baix Llobregat) desperta l'oposició d'entitats veïnals i ambientalistes agrupades entorn de la Plataforma Aire Net. Des de l'Ajuntament s'assegura que el procés es durà amb la màxima transparència i que, de moment, només s'utilitzaran restes com les del marro de cafè o de poda. Tanmateix, la possible venda de la planta a un grup irlandès frena tot el procés —tant l'autorització d'ús de combustibles alternatius com la concessió de la llicència per a adequar-se a la normativa ambiental—, que queda suspès indefinidament.

L'any 1967 es va fundar a Sant Feliu de Llobregat —a uns 300 m de l'actual nucli urbà— la fàbrica de ciment Sanson que produeix ciment blanc a partir de roques calcàries. La planta forma part del grup mexicà CEMEX, líder del sector tant en l'àmbit espanyol com en el mundial. La presència de la planta a la capital del Baix Llobregat ha ocasionat els darrers anys crítiques de moviments veïnals i ambientalistes, no només per la contaminació atmosfèrica sinó per les molèsties causades pel pas de camions. En aquest sentit, la clausura de la pedrera de Santa Creus d'Olorda a Collserola obligava a traslladar la matèria primera passant pel barri de les Grasses de Sant Feliu. Per a solucionar-ho, s'havien posat sobre la taula propostes com un vial pel torrent del Duc (Iniciativa per Catalunya-Verds, ICV) o per la vall del Cerdanet (Esquerra Republicana de Catalunya, ERC) o la demanda del cessament de l'activitat per part de la Plataforma Cívica en Defensa de Collserola (PCDC).

Incineració de residus o combustible sostenible?

L'abril de 2005 es va aprovar un conveni entre el Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH), els sindicats i Ciment Català, patronal del sector a Catalunya, per iniciar una fórmula pilot de crema de llots de depuradora com a combustible de les cementeres. Aquests residus són considerats, segons el DMAH, com a biomassa, però tenen un problema afegit: que poden contenir elements de procedència diversa. La directora de Qualitat Ambiental i exregidora d'Urbanisme de Sant Feliu, Maria Comellas (IC-V), va reconèixer que no es podrien fer servir els llots de la població per la presència de metalls pesants.

El desembre de 2006 entitats ambientalistes i veïnals es van reunir convocades pel Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA) amb la intenció d'abordar el problema de la contaminació. Consideraven que la situació es podia agreujar amb el projecte d'incinerar residus no només a Sant Feliu sinó a la planta de Ciments Molins de Pallejà. Finalment, la prova pilot es va posar en marxa el febrer de 2007. Concretament s'utilitzava marro de cafè (1.000 tm) i restes de poda (850 tm) per a substituir un 5% del coc de petroli. Des de CEMEX s'assenyalava que "substituir petroli per restes de residus orgànics" no podia representar més que un "benefici per a tothom". Per la seva banda, el DMAH citava fonts del Departament de Salut segons les quals "en cap cas els paràmetres de qualitat de l'aire podien empitjorar".

Des d'un àmbit veïnal, el 21 d'abril es va constituir la Plataforma Aire Net que pretenia "oposar-se frontalment a qualsevol projecte de coïncineració a la Sanson". En una de les primeres accions els representants de la plataforma van assistir al ple municipal amb mascaretes perquè volien demanar als representants polítics que es definissin, de manera clara, sobre el projecte. Així mateix, van canalitzar la presentació d'al·legacions (unes 300 d'individuals més les de caràcters col·lectiu) al projecte presentat pel DMAH a començament de maig.

Criticaven que, a canvi de produir el ciment més barat, la comarca patia l'emissió de substàncies com ara dioxines o furans. Per altra banda, assenyalaven com a element crític la inclusió a la llista d'elements a incinerar la fracció orgànica de la brossa. I és que des de la Plataforma Aire Net es recordava que el tractament d'aquesta fracció a partir dels ecoparcs era molt defectuosa a causa del model de recollida amb contenidors compartimentats (rebuig i orgànic). Tampoc no entenien que el DMAH considerés biomassa els llots de depuradora —tal com es recollia en un real decret del Ministeri d'Economia—, fet que contradeia un altre real decret, en aquest cas del Ministeri de Medi Ambient.

El 22 de juny es va convocar una manifestació contra el projecte de coïncineració que va reunir unes 500 persones. Així mateix, es va anunciar que s'havien recollit més de 4.000 signatures. L'alcalde de Sant Feliu, Juan Antonio Vázquez (Partit dels Socialistes de Catalunya, PSC), assegurava que no permetria utilitzar llots de depuradora si abans no es feien proves.

El mes de setembre el portaveu de la plataforma Eduard Giménez es va reunir amb l'alcalde de Sant Feliu i el regidor de Medi Ambient, Carles Soriano (ERC), per manifestar la preocupació pel suport de l'Ajuntament al projecte. Des del consistori es va proposar la creació d'una comissió mixta entre Ajuntament, plataforma, DMAH i CEMEX, però des de la Plataforma Aire Net aquesta iniciativa es va descartar ja que consideraven que "el seu únic interlocutor era l'administració local". Així mateix, van mostrar el desacord amb la llista de possibles elements que es volia incinerar i desqualificaven l'informe tècnic presentat, ja que no estava firmat per un col·legiat. Soriano, en canvi, entenia que els estudis estaven avalats per la Generalitat i que, per tant, eren fiables. Així mateix, es comprometia a tenir un màxim control en el procés just quan mancaven poques setmanes per tal que es pogués concedir la llicència a CEMEX.

A final de setembre es feien públiques les negociacions de CEMEX per vendre part dels seus actius a Europa i als Estats Units d'Amèrica —entre les quals la Sanson— a la irlandesa CLH. Aquest fet va suposar, segons va anunciar el DMAH, l'aturada temporal del projecte i l'adequació ambiental a la Llei 3/98. Per la seva banda, la Plataforma Aire Net demanava una moratòria a qualsevol tipus d'incineració, fet que va rebre l'oposició de l'alcalde de Sant Feliu. L'any es tancava sense conèixer la resolució del procés de venda de la cimentera, la qual cosa n'ajornava sine die la concessió de la llicència i el vistiplau a la utilització de combustibles alternatius.

Més informació

airenet.contralaincineracio.bloc.cat

www.cemex.es

www.santfeliu.cat

www.santfeliu.net

Continguts relacionats

[Contaminació atmosfèrica a Sant Feliu de Llobregat \(2007\)](#)
